

skowe. W toku dyskusji pojawiło się wiele pytań związanych z podpisaną już umową *CETA* (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*), która wzbudzała wiele kontrowersji, szczególnie w zakresie bezpiecznej żywności.

W sesji *Ochrona klimatu i zrównoważony rozwój* gościem specjalnym był poseł do Parlamentu Europejskiego Andrzej Grzyb, który w swej parlamentarnej działalności zajmuje się ochroną środowiska naturalnego, zdrowia oraz bezpieczeństwem żywności. Podczas dyskusji podjęto tematykę rolnictwa w UE oraz działalności UE w zakresie zmian klimatu. Mgr Jakub Staniszewski przedstawił koncepcję zrównoważonej intensyfikacji rolnictwa w państwach UE. Problemem walki ze zmianami klimatycznymi zajęła się natomiast dr Monika Adamczak-Retecka, odnosząc się w tej kwestii do strategii *Europa 2020*. Poseł Andrzej Grzyb skomentował sprawę rozwoju rolnictwa oraz zmian klimatycznych z punktu widzenia działalności Parlamentu Europejskiego, akcentując sprawę bezpieczeństwa żywności w kontekście szeroko dyskutowanych umów handlowych UE ze Stanami Zjednoczonymi (*TTIP*) oraz Kanadą (*CETA*).

Konferencja zakończyła się panelem dyskusyjnym *Edukacja, Badania i Rozwój w przestrzeni europejskiej*. Najpierw rozważano, jakich metod używać w edukacji, jak uczyć o Europie, czy prowadzenie studiów europejskich ma nadal sens oraz jak powinna wyglądać współpraca uczelni z otoczeniem (przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe). Studia europejskie w Polsce były atrakcyjne ok. 2003 r. i kilka lat po akcesji do UE, potem nastąpiła tendencja spadkowa. Przyczyną tego procesu są wymagania stawiane przed absolwentami na rynku pracy. Sama wiedza o Europie/UE i jej historii jest niewystarczająca, dlatego należy podkreślać, iż kwestie europejskie „rozlewają się” na wiele zagadnień. Edukację o UE należy prowadzić w interdyscyplinarny sposób, który umożliwi studentom nabycie kompetencji oczekiwanych na rynku pracy. Jest to szczególnie ważne w tym trudnym momencie, gdy Unia zмага się z wieloma odmianami kryzysu. Otwieranie się na uczestnictwo w procesie integracyjnym powinno mieć charakter długotrwały. Uznano konieczność współpracy uczelni z przedsiębiorstwami, jednakże zwrócono uwagę na konieczność znalezienia właściwej metody pogodzenia różnych celów akademików i przedstawicieli świata biznesu. Bardziej premiować należy również współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, gdzie nadal pozostaje wiele do zrobienia.

Judyta Cabańska, Justyna Sikorska

KONGRES CZECHOZNAWSTWA POLSKIEGO 2016

Badania nad dziejami ziem czeskich mają w polskiej historiografii ustaloną tradycję i spory dorobek. Prowadzone są one w wielu polskich ośrodkach akademickich i instytucjach naukowych. Szeroko rozumianą problematykę czeską podejmują także publicyści. Można jednak odnieść wrażenie, że środowisko czechoznawców nie jest najlepiej zintegrowane. Od wielu lat wysiłek na rzecz owej integracji podejmuje Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe, grupujące w swych szeregach badaczy z różnych dziedzin, działaczy społecznych i regionalnych z Polski, Czech, a także Słowacji. W czasie debat, odbywanych zwłaszcza przy okazji corocznych walnych zebrań Towarzystwa, wyłonił się postulat zorganizowania I Kongre-

su Czechoznawstwa Polskiego. W następstwie tej decyzji, podjętej w 2015 r., ukonstytuował się komitet organizacyjny, w skład którego weszli zarówno polscy, jak i czescy członkowie Towarzystwa. Jak wyjaśniał prezes Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego dr Ryszard Gładkiewicz:

„Celem Kongresu jest zbilansowanie polskich badań problematyki związanej z Czechami i relacjami polsko-czeskimi, opracowanie 'mapy' zakresu, form i oddziaływań zainteresowania tą problematyką w Polsce. Przedyskutowane zostaną perspektywy polskich badań czechoznawczych, sformułowane propozycje ich intensyfikacji, stworzenie płaszczyzny wymiany informacji, sposobności integracji zainteresowanych środowisk, wytworzenia efektów synergetycznych. Ważne będzie też podkreślenie znaczenia tematyki czechoznawczej dla rozwoju relacji polsko-czeskich na wielu poziomach – lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim”¹.

Decyzją władz PCzTN Kongres odbył się w dniach 24-26 października 2016 r. we Wrocławiu. Miały tam miejsce główne wydarzenia związane z pracami kongresu. Komitet organizacyjny zaakceptował bowiem nowatorski pomysł – tzw. sieciową formułę kongresu. Polegała ona na tym, iż obok wspomnianych „centralnych”, wrocławskich imprez przygotowano wiele innych spotkań. W tak rozszerzonych ramach kongresu zorganizowano w październiku i listopadzie konferencje i sympozja w Cieszynie, Prudniku, Oleśnie, Opolu, Wałbrzychu, Książu, Szczecinie i Poznaniu. Z natury rzeczy dominowały zatem przygraniczne ośrodki, ale jak widać na przykładzie ostatnich dwóch miast – nie tylko. „Centralne” wrocławskie imprezy kongresu doszły do skutku dzięki gościnie i wsparciu Uniwersytetu Wrocławskiego. Niebagatelny udział wniósł również Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Do zorganizowania „sieciovych” imprez Kongresu przyczyniły się w znacznym stopniu instytucje samorządowe. Podnieść również należy wkład wicemarszałka Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Juliana Golaka.

Uroczysta inauguracja I Kongresu Czechoznawstwa Polskiego nastąpiła 24 października 2016 r. w przepięknej barokowej sali Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego. Otwarcia dokonali rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Adam Jezierski, a także obecny prezes Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego dr R. Gładkiewicz i jego poprzednik prof. dr hab. Jacek Baluch. Obecnością zaszczycił i głos zabrał również dr Jakub Karfik – ambasador Republiki Czeskiej w Warszawie. W dalszej kolejności nastąpiła seria wykładów wprowadzających, które wygłosili: dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Józef Dobosz (współautorem referatu była dr Marzena Matla z IH UAM), prof. dr hab. Jaroslav Pánek z Instytutu Historii Czeskiej Akademii Nauk (obecnie dyrektor Czeskiego Instytutu Historycznego w Rzymie) oraz prof. dr hab. Jan Miodek z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Dodać trzeba, że na drugi dzień odbyła się dyskusja z udziałem Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Czeskiej pani Grażyny Bernatowicz i panelistów prof. Jacka Balucha oraz Konsula Honorowego Republiki Czeskiej we Wrocławiu Arkadiusza Ignasiaka, której motywem przewodnim były „Perspektywy polsko-czeskich stosunków”.

Po południu rozpoczęły się obrady w sekcjach oraz dyskusje panelowe. Te ostatnie odbyły się pod hasłami: *Stan i perspektywy bohemistyki w Polsce, Dzieje Czech i stosunków polsko-*

¹ R. Gładkiewicz, I Kongres Czechoznawstwa Polskiego 2016, „Ziemia Kłodzka” nr 266-267/IX-X 2016, s. 17. <http://www.ziemia.klodzka.com/pdf/266-267.pdf> dostęp z dnia 9.03.2017.

-czeskich w oczach historyków polskich u progu XXI w., Kościół polski i czeski po II wojnie światowej oraz Czechy w polskiej publicystyce i tłumaczeniach. Zaplanowano również kilka sekcji tematycznych, gromadzących różne środowiska czechoznawców i dotyczących różnych dyscyplin wiedzy i problematyki. I tak odbyło się sympozjum *Solidarni w działaniu: „Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka” od demokracji ludowej do post-demokracji początku XXI w.*, seminarium pt. *Przełomowe wydarzenia historyczne we współczesnych polskich i czeskich podręcznikach szkolnych*, warsztaty *Czechy i Czesi w działalności bibliotek* oraz *Koncepcja polsko-czeskiego i czesko-polskiego słownika terminologii prawniczej*. Kongres objął zatem całą paletę zainteresowań i zagadnień poruszanych przez czechoznawców. Dodatkowym atutem imprezy była niewątpliwie liczna obecność prominentnych gości z Republiki Czeskiej oraz Słowacji.

Pierwszy dzień obrad zamknęła uroczysta kolacja, a następnego dnia kontynuowano obrady w wymienionych wyżej sekcjach i panelach. Wreszcie w środę 26 października w historycznej Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu dokonano uroczystego podsumowania obrad i zamknięcia Kongresu. Była to okazja, by wysłuchać sprawozdań przedstawicieli poszczególnych sekcji. Warto wspomnieć o zaprezentowaniu przez dra Romana Barona z Czeskiej Akademii Nauk dwóch obszernych tomów poświęconych polonoznawstwu czeskiemu wydanych przez Instytut Historii Czeskiej Akademii Nauk. Dzieło, na które złożyła się praca wielu autorów, jest efektem działań i aktywności Czesko-Polskiego Forum przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej. W tej finalnej części Kongresu głos zabrała również radca Ambasady RP w Pradze, Pani Marzena Krajewska. Natomiast dokonania zjazdu podsumował prof. J. Pánek.

Popołudniu tego samego dnia w sali obrad wrocławskiego ratusza miejskiego odbyło się coroczne (choć z powodu Kongresu wyjątkowo przesunięte na październik) walne zgromadzenie Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego. Wyrażono tu jednomyślne *voitum* zaufania dla dotychczasowego kierownictwa Towarzystwa. Jednym z najważniejszych ustaleń Kongresu stało się podjęcie decyzji o cykliczności kongresu. Kongresy Czechoznawstwa Polskiego będą odbywać się odtąd co pięć lat we Wrocławiu. Należy podkreślić doskonałą organizację imprezy, co jest zasługą głównie prezesa Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego R. Gładkiewicza oraz skarbnik Towarzystwa Jadwiga Dunaj. Owocem obrad Kongresu będzie również wielotomowa publikacja.

Damian Szymczak

„ZIEMIE ODZYSKANE” – NA NOWO

W dniach 17-18 listopada 2016 r. na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się konferencja naukowa, pt. „Ziemie Odzyskane” – na nowo. Została zorganizowana przez Instytut Historii UAM w Poznaniu, a osobiście jej przygotowaniem zajmowali się dr Małgorzata Praczyk oraz dr hab. Maciej Michalski. Była to już szósta edycja polsko-niemieckiego seminarium naukowego „Dom otwarty – dom zamknięty? Europa Środkowo-Wschodnia w XX/XXI wieku”, w ramach którego poruszane są interesujące zagadnienia z historii relacji polsko-niemieckich w ostatnich stuleciach. Uzupełnieniem konferencji